

NOTA VAN ZIENSWIJZEN

Datum : 27 april 2011

Onderwerp : Intergemeentelijke structuurvisie inclusief PlanMER Rijk van Dommel en Aa

Hieronder treft u een tabel aan met de binnengekomen reacties op de intergemeentelijke structuurvisie (ISV) Rijk van Dommel en Aa inclusief planMER die bij de gemeenten Eindhoven, Helmond, Nuenen ca., Geldrop-Mierlo, Laarbeek, Someren en Son en Breugel ter inspraak heeft gelegen tot en met 12 januari 2011. Naast de binnengekomen reacties treft u tevens de beantwoording in de tabel aan.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Staatsbosbeheer regio zuid	Gemeente Eindhoven (11INK00646) Gemeente Helmond (1010415) gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00186) gemeente Laarbeek (In-1126209) gemeente Nuenen (2011.00273) gemeente Son en Breugel (ongenummerd) gemeente Someren (11-51)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener geeft aan dat de visies op het groenblauwe raamwerk, de recreatie en het landelijk gebied beschreven in de ISV worden onderschreven.	--
De indiener is van mening dat de ISV geen concreet en uitvoerbaar realisatieplan bevat waardoor mogelijk het doel van de ISV niet wordt	Het in de ISV opgenomen pakket aan maatregelen is te beschouwen als een overzicht van de projecten en voorgenomen projecten

gerealiseerd.	opgesteld op het moment van voltooien van de ontwerp-ISV. Deze projecten vinden hun oorsprong in onder andere de reconstructieplannen, het uitwerkingsplan Dommelstroom en afzonderlijke gebiedsvisies die in de ISV zijn geïnventariseerd in het uitvoeringsprogramma. Met de indiener zijn wij van mening dat een nadere prioritering nodig is, waarbij de doelstellingen van het RvDA zoals in de ISV verwoord criteria moeten zijn. Het is ons voornemen om de nadere prioritering na vaststelling van de structuurvisie aan te geven. Het uitvoeringsprogramma is onderhevig aan jaarlijkse actualisatie.
De indiener vraagt om verduidelijking ten aanzien van de begrenzing van het plangebied van het Rijk van Dommel en Aa. De indiener is in de veronderstelling dat de begrenzing van het Rijk van Dommel en Aa en de Rijksbufferzone zouden samenvallen.	De begrenzing is op de plankaart aangegeven. Het voorstel voor de begrenzing van de mogelijke Rijksbufferzone is als uitgangspunt genomen voor de plangrens van de ISV en wijkt op sommige plaatsen af van genoemd voorstel. Het Rijk van Dommel en Aa wordt in een ISV vastgesteld vooruitlopend op de mogelijke procedure van een AmvB Rijksbufferzone.
De indiener is van mening dat de realisatie van het voorkeursalternatief van de Noordoostcorridor (NOC) geen vertrekpunt mag zijn voor de ISV	Ten aanzien van de NOC wordt een separate procedure gevolgd. De zienswijzen die in dat kader ingediend zijn, maken geen onderdeel uit van de inspraak in het kader van de ISV Rijk van Dommel en Aa. De realisatie van het voorkeursalternatief van de NOC is geen vertrekpunt voor de ISV, maar het is wel een ontwikkeling waar gedegen rekening meegehouden moet worden. Beide projecten (RvDA en NOC) worden ook in samenhang opgepakt binnen de gebiedsontwikkeling Brainport Oost.
Het noordelijk deel dient volgens de ISV laagdynamisch, rustig, cultuurhistorisch, ruraal en ecologisch te zijn. De indiener is van mening dat dit niet is te combineren met de aanleg van de NOC	De projecten RvDA en NOC worden in samenhang opgepakt binnen de gebiedsontwikkeling Brainport Oost. Ten aanzien van de Noordoostcorridor wordt een separate (m.e.r.-)procedure gevolgd. Bij besluitvorming over een globaal voorkeursalternatief voor de Noordoostcorridor wordt een zoekgebied vastgelegd. In de volgende fase van de Noordoostcorridor wordt binnen dat zoekgebied gezocht naar een tracé waarbij zoveel mogelijk rekening wordt met omgevingsfactoren.

De indiener geeft aan dat de bedenkingen t.a.v. de nieuwe Oostwestverbinding zijn ingebracht in het kader van de structuurvisie Brainport Oost. De indiener verzoekt deze bedenkingen te betrekken bij deze reactie.	Ten aanzien van de NOC wordt een separate procedure gevolgd. De zienswijzen die in dat kader ingediend zijn, maken geen onderdeel uit van de inspraak in het kader van de ISV Rijk van Dommel en Aa.
De indiener verzoekt goed te borgen dat er geen verstedelijking ontstaat langs de Oostwestverbinding.	Het uitgangspunt dat er geen verstedelijking langs de Oostwestverbinding plaats zal vinden, is in de ISV opgenomen.
De indiener verzoekt de zelfstandige doelen omtrent de A270 te realiseren ongeachte de wijze van uitvoering van de NOC	Afwaarderen van de A270 past in de doelstellingen om het RvDA te ontwikkelen tot een gebied voor rust, ruimte en recreatie. Indien geen maatregelen worden getroffen om deze weg af te waaderen zal het verkeer tot 2020 hier groeien. Afwaardering is alleen mogelijk als er een alternatief voor handen is om een deel van het huidige verkeer en in de toekomst te verwachten groei van het verkeer van de A270 te halen. Dit is een onderzoeksvraag die binnen de Noordoostcorridor aan de orde is. Nadere uitwerking van realisatie van de doelen omtrent de A270 zal derhalve de conclusie van de procedure betreffende de NOC dienen af te wachten.
De indiener ziet een spanningsveld tussen het doel om de betekenis van het Rijk van Dommel en Aa als uitloopgebied voor de bewoner te vergroten met de uitwerking om intensieve recreatie functies in het kerngebied te vestigen en uit te bouwen. De indiener verzoekt expliciete kaders te stellen aan de verdere ontwikkeling van Gulbergen. De indiener verzoekt ook het deel met de aanduiding groen-blauwe mantel in de provinciale SV van verstedelijking te vrijwaren.	Intensief te benutten recreatieve voorzieningen passen in het Rijk van Dommel en Aa, zij het dat aan het ruimtegebruik grenzen gesteld dienen te worden ten behoeve van de andere functies in het gebied. De ISV geeft die begrenzing aan. Met indiener zijn wij van mening dat meer expliciete kaders aan de ontwikkeling van deze voorzieningen in de legenda eenheid Intensief recreatiegebied gesteld dienen te worden. Daartoe zal een aanvulling op de tekst aangebracht worden ten aanzien van Gulbergen. De kaart zal aangepast worden waardoor er minder overlap ontstaat tussen de legenda-eenheden natuur en Intensief recreatiegebied.
De indiener acht het wenselijk dat de ISV een zelfstandig beleidsvoornemen is van de zeven colleges en de Rijksbufferzone (RBZ) geen onderdeel vormt van de ISV, omdat de besluitvorming in Rijkskader plaatsvindt.	Met de indiener zijn wij van mening dat de ISV een zelfstandig beleidsvoornemen dient te zijn, onafhankelijk van de Rijksbufferzone. In de uitvoering is de instelling van de RBZ geen randvoorwaarde voor uitvoering van de beleidsvoornemens, wel een instrument ter ondersteuning ervan. In de Nota Ruimte staat de procedure ten aanzien van de RBZ beschreven. De ISV heeft geen invloed op de procedure van de RBZ.

De indiener geeft aan dat het niet duidelijk is waarom de beheerslasten voor het gebied bij een RBZ zullen verhogen.	De tekst over de beheerslasten voor het gebied bij een RBZ is verwijderd uit de ISV.
De indiener verzoekt de ontwikkellocaties Lungendonk en Goor op te nemen in het groenblauwe raamwerk.	Lungendonk en Goor zijn als landelijk gebied opgenomen op de kaart, in deze legenda-eenheid is geen verstedelijking voorzien.
De indiener geeft in overweging om de beekdalen als dragers voor het stedelijk gebied te kunnen versterken op 'zwakke schakels'. Tevens verzoekt de indiener om het project 'het uitvoeren van projecten voor lacunes in het beleid' met prioriteit uit te voeren en uit te breiden met versterking van de zwakke schakels in het beekdal van de Dommel.	De voornemens ten aanzien van de beekdalen zijn in de ISV verwoord. Indien extra aandacht nodig zou zijn voor bepaalde delen van de beekdalen dan zou het de voorkeur verdienen deze expliciet te vernoemen. In het uitvoeringstraject zal daartoe gelegenheid zijn
De indiener is van mening dat appels met peren worden vergeleken in de discussie over ontsnipperingsmaatregelen. De indiener stelt dat ecoducten een aantoonbaar positief ecologisch effect hebben. En dat het effect niet is te vervangen door investeringen in agrarische randenbeheer in nog steeds geïsoleerde gebieden.	Wij zijn met de indiener van mening dat ecoducten een positief effect kunnen hebben. Tevens kunnen ook kleine landschapselementen een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Het memoreren van een discussie doet daar niet aan af.
De indiener verzoekt een regionaal fonds op te richten.	Financiering is uiteraard een van de belangrijke afwegingspunten in de realisatie van de beleidsvoornemens. De instelling van een fonds is daarbij één van de te overwegen middelen.
De indiener plaats vraagtekens bij de strategie van het Bruto Regionaal Product om de onderbouwing te leveren voor de nut en noodzaak. De indiener stelt dat de keuze voor integrale ontwikkeling de aanleiding voor Brainport Oost en de ambitie voor het Rijk van Dommel en Aa is.	Wij hebben de discussie willen vermelden zonder met een definitief standpunt te komen. Wij zijn van mening dat de discussie in dit kader verder niet gevoerd dient te worden.
De indiener verzoekt de volgende natuurgebieden toe te voegen aan de waardevolle natuurgebieden: Coovels Bos, Reijbroeken, Het Goor, Heerendonk, Breugelsche Beemden, Rietmussen, Lage Heide, Het Sang.	De genoemde natuurgebieden worden benoemd bij de waardevolle natuurgebieden beschreven in de ISV.
De indiener is van mening dat het hoofdstuk over verkeer en bereikbaarheid ontbreekt in het planMER.	Het planMER is aangepast.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Stichting Middengebied, mede namens BMF, Brabants Landschap, KNNV Eindhoven, IVN Nuenen, IVN Son en Breugel, IVN Laarbeek, Stichting Klankbordgroep Aarle-Rixtel, Stichting Dorpsplatform Aarle-	Gemeente Eindhoven (11INK00646) Gemeente Helmond (1010429) gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00205)

Rixtel, IVN Helmond.	gemeente Laarbeek (In-1126231) gemeente Nuenen (2011.00296) gemeente Someren (11-56) gemeente Son en Breugel (11.558)
----------------------	--

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener geeft aan dat de visies op het groenblauwe raamwerk, de recreatie en het landelijk gebied beschreven in de ISV worden onderschreven.	--
De indiener is van mening dat de realisatie van het voorkeursalternatief van de Noordoostcorridor (NOC) geen vertrekpunt mag zijn voor de ISV.	Ten aanzien van de NOC wordt een separate procedure gevolgd. De zienswijzen die in dat kader ingediend zijn, maken geen onderdeel uit van de inspraak in het kader van de ISV Rijk van Dommel en Aa. De realisatie van het voorkeursalternatief van de NOC is geen vertrekpunt voor de ISV, maar het is wel een ontwikkeling waar terdege rekening meegehouden moet worden. Beide projecten (RvDA en NOC) worden ook in samenhang opgepakt binnen de gebiedsontwikkeling Brainport Oost.
Het noordelijk deel dient volgens de ISV laagdynamisch, rustig, cultuurhistorisch, ruraal en ecologisch te zijn. De indiener is van mening dat dit niet is te combineren met de aanleg van de NOC	De projecten RvDA en NOC worden in samenhang opgepakt binnen de gebiedsontwikkeling Brainport Oost. Ten aanzien van de Noordoostcorridor wordt een separate (m.e.r.-)procedure gevolgd. Bij besluitvorming over een globaal voorkeursalternatief voor de Noordoostcorridor wordt een zoekgebied vastgelegd. In de volgende fase van de Noordoostcorridor wordt binnen dat zoekgebied gezocht naar een tracé waarbij zoveel mogelijk rekening wordt met omgevingsfactoren.
De indiener vindt het prematuur om een op de RBZ gebaseerde structuurvisie vast te stellen.	De ISV is een zelfstandig beleidsvoornemen, onafhankelijk van de Rijksbufferzone. In de uitvoering is de instelling van de RBZ geen randvoorwaarde voor uitvoering van de beleidsvoornemens, wel een instrument ter ondersteuning ervan.
De indiener ziet een spanningsveld tussen het doel om de betekenis van het Rijk van Dommel en Aa als uitloopegebied voor de bewoner te vergroten met de uitwerking om intensieve recreatie functies in het kerngebied te vestigen en uit te bouwen. De indiener verzoekt	Intensief te benutten recreatieve voorzieningen passen in het Rijk van Dommel en Aa, zij het dat aan het ruimtegebruik grenzen gesteld dienen te worden ten behoeve van de andere functies in het gebied. De ISV geeft die begrenzing aan. Met indiener zijn wij van mening dat

expliciete kaders te stellen aan de verdere ontwikkeling van Gulbergen. De indiener verzoekt ook het deel met de aanduiding groenblauwe mantel in de provinciale SV van verstedelijking te vrijwaren.	meer expliciete kaders aan de ontwikkeling van deze voorzieningen in de legenda-eenheid Intensief recreatiegebied gesteld dienen te worden. Daartoe zal een aanvulling op de tekst aangebracht worden ten aanzien van Gulbergen. De kaart zal aangepast worden waardoor er minder overlap ontstaat tussen de legenda-eenheden natuur en Intensief recreatiegebied.
De indiener is van mening dat de ISV geen concreet en uitvoerbaar realisatieplan bevat waardoor mogelijk het doel van de ISV niet wordt gerealiseerd.	Het in de ISV opgenomen pakket aan maatregelen is te beschouwen als een overzicht van de projecten en voorgenomen projecten opgesteld op het moment van voltooien van de ontwerp-ISV. Deze projecten vinden hun oorsprong in onder andere de reconstructieplannen, het uitwerkingsplan Dommelstroom en afzonderlijke gebiedsvisies die in de ISV zijn geïnventariseerd in het uitvoeringsprogramma. Met de indiener zijn wij van mening dat een nadere prioritering nodig is, waarbij de doelstellingen van het RvDA zoals in de ISV verwoord criteria moeten zijn. Het is ons voornemen om de nadere prioritering na vaststelling van de structuurvisie aan te geven. Het uitvoeringsprogramma is onderhevig aan jaarlijkse actualisatie.
De indiener vraagt om verduidelijking ten aanzien van de begrenzing van het plangebied van het Rijk van Dommel en Aa. De indiener is in de veronderstelling dat de begrenzing van het Rijk van Dommel en Aa en de Rijksbufferzone zouden samenvallen.	De begrenzing is op de plankaart aangegeven. Het voorstel voor de begrenzing van de mogelijke Rijksbufferzone is als uitgangspunt genomen voor de plangrens van de ISV en wijkt op sommige plaatsen af van genoemd voorstel. Het Rijk van Dommel en Aa wordt in een ISV vastgesteld vooruitlopend op de mogelijke procedure van een AmvB Rijksbufferzone.
De indiener acht een duidelijke afbakening op de kaart noodzakelijk voor intensieve recreatie. De indiener is van mening dat in de middenzone een conflict ontstaat met de functies intensieve recreatie en de EHS.	Met indiener zijn wij van mening dat ten aanzien van de intensieve recreatie een aanvulling op de tekst met randvoorwaarden wenselijk is. De ISV is aangepast.
De indiener vraagt zich af of beleefbaarheid gebaat is bij de inrichting van de Opwettense watermolen als restaurant	De restauratieve functie heeft nadrukkelijk een plaats in het Rijk van Dommel en Aa als recreatieve functie. Het is in het kader van het bestemmingsplan dat beoordeeld moet worden of dat ook geldt op

	deze specifieke locatie.
De indiener verzoekt de zelfstandige doelen omtrent de A270 te realiseren ongeachte de wijze van uitvoering van de NOC. En voor de realisatie van de doelen een plan van aanpak op te stellen.	Afwaarderen van de A270 past in de doelstellingen om het RvDA te ontwikkelen tot een gebied voor rust, ruimte en recreatie. Indien geen maatregelen worden getroffen om deze weg af te waaderen zal het verkeer tot 2020 hier groeien. Afwaardering is alleen mogelijk als er een alternatief voor handen is om een deel van het huidige verkeer en in de toekomst te verwachten groei van het verkeer van de A270 te halen. Dit is een onderzoeksvraag die binnen de Noordoostcorridor aan de orde is. Nadere uitwerking van realisatie van de doelen omtrent de A270 zal derhalve de conclusie van de procedure betreffende de NOC dienen af te wachten. Het is in het kader van de ISV niet mogelijk om een plan van aanpak op te stellen.
De indiener verzoekt de wens voor een attractief park voor Brainport te lezen als een attractief landschapspark ter voorkoming van de interpretatie van een stadspark of Central park.	De ISV is gericht op de ontwikkeling van een regionaal landschapspark en niet op een stadspark. Ook andere dan landschapsfuncties dienen een plaats in het Rijk van Dommel en Aa te krijgen. Om die reden is in de ISV ook op andere functies nader ingegaan.
De indiener stelt dat compensatie geen drijvende kracht mag zijn bij een gebiedsontwikkeling.	Een uitvoeringsplan dat enkel is gebaseerd op een potentiële bos of natuurcompensatieverplichting(en) alléén is inderdaad geen drijvende kracht bij de voorgenomen gebiedsontwikkeling. Wel kan gekeken worden in hoeverre potentiële mitigatie en/of compensatieverplichtingen in het RvDA een plek kunnen krijgen als bijdrage aan de gebiedsontwikkelingsdoelstellingen voor o.a. natuur.
De indiener vraagt wat 'goede landschappelijke en recreatieve aansluiting van het stedelijk gebied op het landelijk gebied' betekent?	Hier wordt kwaliteitsbevordering voor beide zijden mee bedoeld.
De indiener stelt dat er al voldoende recreatieve bruggen over het Eindhovens kanaal zijn.	Met name in het centrale deel worden op dit punt nog tekorten geconstateerd. De maaswijdte voor voetgangers, fietsers en fauna is nu te ruim.
De indiener verzoekt de uitbreiding van het Dierenrijk niet ten koste te laten gaan van de Rijksbufferzone en de robuuste natuurverbindingen.	Op het niveau van het bestemmingsplan zal de synthese tussen de diverse functies concreet worden gevonden.
De indiener verzoekt de hoogwaardige fietsverbinding tussen Eindhoven en Helmond niet ten koste te laten gaan van het landschap.	Bij het inpassen van een fietspad wordt rekening gehouden met het landschap.

De indiener verzoekt de ontwikkellocaties Lungendonk en Goor op te nemen in het groen-blauwe raamwerk.	Lungendonk en Goor zijn als landelijk gebied opgenomen op de kaart, in deze legenda-eenheid is geen verstedelijking voorzien.
De indiener verzoekt m.b.t. de realisatievoorstellen voor de beekdalen een aanvulling op te nemen die eruit bestaat dat voor specifieke locaties zwakke schakels in de EHS versterkt moeten kunnen worden. De indiener verzoekt om het project 'het uitvoeren van projecten voor lacunes in het beleid' met prioriteit uit te voeren en uit te breiden met de versterking van de bovengenoemde zwakke schakels.	De voornemens ten aanzien van de beekdalen zijn in de ISV verwoord. Indien extra aandacht nodig zou zijn voor bepaalde delen van de beekdalen dan zou het de voorkeur verdienen deze expliciet te vernoemen. In vervolgprocedures zal daartoe gelegenheid zijn
De indiener is van mening dat appels met peren worden vergeleken in de discussie over ontsnipperingsmaatregelen. De indiener stelt dat ecoducten een aantoonbaar positief ecologisch effect hebben. En dat het effect niet is te vervangen door investeringen in agrarische randenbeheer in nog steeds geïsoleerde gebieden.	Wij zijn met de indiener van mening dat ecoducten een positief effect kunnen hebben. Tevens kunnen ook kleine landschapselementen een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Het memoreren van een discussie doet daar niet aan af.
De indiener verzoekt een regionaal fonds op te richten.	Financiering is uiteraard een van de belangrijke afwegingspunten in de realisatie van de beleidsvoornemens. De instelling van een fonds is daarbij één van de te overwegen middelen.
De indiener plaats vraagtekens bij de strategie van het Bruto Regionaal Product om de onderbouwing te leveren voor de nut en noodzaak. De indiener stelt dat de keuze voor integrale ontwikkeling de aanleiding voor Brainport Oost en de ambitie voor het Rijk van Dommel en Aa is.	Wij hebben de discussie willen vermelden zonder met een standpunt te komen. Wij zijn van mening dat de discussie in dit kader verder niet gevoerd dient te worden.
De indiener geeft aan dat het niet duidelijk is waarom de beheerslasten voor het gebied bij een RBZ zullen verhogen.	De tekst over de beheerslasten voor het gebied bij een RBZ is verwijderd uit de ISV.
De indiener geeft aan niet in te stemmen met het inzetten van compensatiegelden voor het realiseren van bestaande EHS.	In de ISV wordt rekening gehouden met de mogelijkheid die de provincie in de Verordening Ruimte biedt voor compensatie in en buiten de EHS.
De indiener verzoekt de volgende natuurgebieden toe te voegen aan de waardevolle natuurgebieden: Coovels Bos, Reijbroeken, Het Goor, Heerendonk, Breugelsche Beemden, Rietmussen, Lage Heide, Het Sang.	De genoemde natuurgebieden zijn toegevoegd aan de waardevolle natuurgebieden beschreven in de ISV.
De indiener is van mening dat het hoofdstuk over verkeer en bereikbaarheid ontbreekt in het planMER.	Het planMER is aangepast.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Waterschap Aa en Maas	Gemeente Eindhoven 11INK00734

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
Indiener stelt op prijs goed vertegenwoordigd te zijn in de gebiedsontwikkeling Rijk van Dommel en Aa	--
De indiener verzoekt de beekdalen ruimtelijk meer nadruk te geven.	Met indiener zijn wij overtuigd van het belang van de beekdalen die inclusief de kenmerkende hogere delen (met name bij de Dommel) zijn aangegeven op de kaart. Niet duidelijk is waar concreet meer aandacht aan de beekdalen gegeven dient te worden. De indiener wordt uitgenodigd in het vervolgproces hier gezamenlijk nadere invulling aan te geven.
Indiener stelt voor om de Rijksadviseur voor het landschap in te zetten of een onafhankelijk kwaliteitsteam in te stellen	Het is een interessante suggestie om de Rijksadviseur voor het landschap in te zetten. In het vervolgtraject zal deze mogelijkheid worden bekeken.
De indiener stelt voor om de aanduiding "beekdalen" op pagina 28 te wijzigen in "robuuste beekdalen", en daarbij aan te geven dat deze provinciale en nationale uitstraling hebben.	De aanduiding van de verschillende legenda eenheden zijn met elkaar in overeenstemming gebracht. Zo is de aanduiding 'robuuste natuur' veranderd in 'natuur'.
De indiener verzoekt binnen de beekdalenstructuur het scenario "ontwikkeling robuuste natuur" leidend te laten zijn.	In de ISV is gekozen voor een integratiescenario. Afhankelijk van gebiedskenmerken en gewenste ontwikkelingen zullen lokaal meer of minder elementen van de onderliggende scenario's een rol spelen.
De indiener geeft aan een aantal aandachtspunten te hebben meegegeven ten aanzien van het wensbeeld en verzoekt deze op te nemen op pagina 16 van de structuurvisie.	De aandachtspunten waar naar wordt verwezen voor zover van toepassing en nog niet aanwezig zullen worden vermeld op pagina 16 van de Structuurvisie.
De indiener verzoekt de tekst op pagina 19 uit te breiden met de speerpunten van het waterschap (veilig, voldoende, schoon en natuurlijk water) conform het Waterbeheerplan van het waterschap.	Dit tekst op pagina 19 zal worden uitgebreid met de speerpunten van het waterschap.
De indiener verzoekt de aanleg van ecologische verbindingzones op te nemen onder het kopje realisatie op pagina 33, en het project "Schotense Loop" toe te voegen.	Het project 'Schotense Loop' is opgenomen in de projectenlijst.
De indiener verzoekt onder "programmaliijn 6: water" op te nemen dat	De ISV is aangepast op dit onderdeel. De projectenlijst wordt jaarlijks

waterprojecten kunnen worden toegevoegd die tegemoetkomen aan de ambitie “beekdalen”.	geactualiseerd.
Indiener vraagt aandacht voor financierbaarheid en verzoekt de koppeling van de projecten en de businesscase aan huidig economisch tij op te nemen in ISV	De werkingsduur van de ISV bestrijkt waarschijnlijk een langere periode dan de huidige economische dip. Alle projecten uit de uitvoeringsparagraaf worden gehandhaafd. Het betreft wel een dynamische projectenlijst die door ontwikkelingen kan worden aangepast.
Indiener constateert dat het plangebied van de ISV niet overeenkomt met het gebied zoals op de projectenkaart is weergegeven. De zone tussen de oude en nieuwe Zuid Willemsvaart staat wel op de projectenkaart, maar ligt niet in plangebied	De plangrenzen zijn met elkaar in overeenstemming gebracht.
Indiener verzoekt om wel als partner benoemd te worden, maar het logo niet op de omslag van officiële documenten te vermelden.	Dit is aangepast in de ISV.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Waterschap De Dommel	Gemeente Eindhoven 11INK00542

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener stelt voor om de aanduiding “Beekdalen” te veranderen in “robuuste beekdalen”	De aanduiding van de verschillende legenda eenheden zijn met elkaar in overeenstemming gebracht. Zo is de aanduiding ‘robuuste natuur’ veranderd in ‘droge natuur’.
De indiener verzoekt aandacht te schenken aan de wijze van toetsing van de scenario’s; deze is onvoldoende toegelicht en daarmee niet volledig transparant	In de tekst van het planMER is aan deze wens tegemoet gekomen.
De indiener verzoekt aandacht te schenken aan de tabellen met toetsing van de projecten. Hier in worden conclusies getrokken die niet alle overeen komen met de verwachtingen van indiener.	Nadere toelichting is in de tekst van het planMER opgenomen.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
ZLTO Helmond Mierlo	Gemeente Laarbeek (IN-1126232) Gemeente Helmond (1010358) gemeente Nuenen (2011.00243)

	gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00155) Gemeente Someren (11.48)
--	--

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener mist de grondgebonden landbouw als drager van het landschap. Duurzame bedrijfsontwikkeling moet mogelijk zijn.	Het grote belang van de agrarische sector, zowel economisch als in haar hoedanigheid van drager van het landschap, wordt onderkend. Wij herkennen ons niet in de opmerking dat deze sector niet voldoende vertegenwoordigd is in de structuurvisie.
De indiener mist de ontwikkelingsmogelijkheid voor bedrijven die geen toekomst zoeken in de verbrede landbouw. Perspectief voor de landbouw wordt summier beschreven, terwijl de landbouw qua grondgebruik een belangrijke sector is in het gebied.. Hierbij worden items genoemd als: landbouwstructuur, ontsluiting, verkaveling en bewerkbare perceellering.	In principe worden in de structuurvisie geen ontwikkelmogelijkheden uitgesloten, en verbreding niet tot een verplichting gemaakt. Wel geeft het stuk duidelijkheid over het ruimtelijk en functioneel beleid van de betrokken overheden en biedt het daarmee duidelijkheid over dit in de afwegingen van de ondernemer te betrekken aspect. Het belang van commercieel verantwoord opereren wordt onderkend en zal meegewogen worden.
De indiener dringt er op aan om de beschikbare middelen inzichtelijk te maken door middel van een realistisch uitvoeringsprogramma	Het projectenoverzicht wordt in de uitvoeringsfase regelmatig geactualiseerd, waarbij prioritering als instrument wordt gehanteerd.
Indiener vindt het maken van een prioritering in natuurdoelstellingen noodzakelijk en dringt er op aan om het principe eerst kwaliteit dan kwantiteit als uitgangspunt te nemen.	Prioritering binnen de natuurdoelstellingen in en buiten de EHS hangt af van meerdere factoren. In het uitvoeringsprogramma, dat jaarlijks wordt aangepast, zal een prioritering worden toegepast.
Indiener verzoekt de mogelijkheden van de landbouw op het gebied van duurzame energie aan de ambities toe te voegen.	Dit is aangepast in de ISV

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
J.C. van Gennip	Gemeente Helmond 1010357

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
Indiener is het in grote lijnen eens met de visie	--
Indiener pleit voor het versterken van de agrarische bedrijvigheid:	Het grote belang van de agrarische sector, zowel economisch als in

boeren en tuinders dienen de kans te krijgen op een economisch gezonde wijze hun bedrijf te voeren.	haar hoedanigheid van drager van het landschap, wordt onderkend. Onderschreven wordt de wenselijkheid van economisch gezond functioneren, zij het binnen de doelstellingen zoals die in deze ISV verwoord zijn.
Indiener is van mening dat door handhaving van vrijkomende agrarische bebouwing, van herstel van landschappelijke waarde geen sprake is. Indiener pleit er voor om vrijkomende agrarische bebouwing te slopen.	Het beleid ten aanzien van vrijkomende agrarische bebouwing is enerzijds primair gemeentelijk beleid, anderzijds sterk individueel bepaald.
De indiener pleit voor het instellen van een “depot” waarin opgekochte rechten voor varkens, kippen, koeien, m2 stallen e.d. worden verzameld en ter beschikking worden gesteld aan ondernemers die elders in het gebied willen uitbreiden.	De structuurvisie spreekt zich niet uit over een dergelijk instrument en gaat uit van de toepassing van de Boswet.
Indiener benoemt de mogelijkheid om de uitbreiding van agrarische bebouwing te koppelen aan een compensatieverplichting bos.	De structuurvisie spreekt zich niet uit over een dergelijk instrument. In de uitvoeringsfase kan dit overwogen worden.
Indiener is van mening dat een bungalowpark bij Gulbergen strijdig is met de Rijksbufferzone en conflicteert met de groene gordel.	Een AmvB procedure Rijksbufferzone ligt niet voor. Voor de aanduiding Intensief recreatiegebied worden aanvullende voorwaarden opgenomen voor de borging en de functionering van de groene gordel.
De indiener stelt voor om de capaciteit voor bungalows te reserveren voor verbredende agrarische bedrijven	De ontwikkelingen op Gulbergen sluiten een dergelijke mogelijkheid niet uit.
Indiener pleit ervoor om de vergunningverlening voor uitbreidingen van agrarische bedrijven te laten afhangen van passendheid binnen doelstellingen ISV, en niet van bestaande regelgeving.	De structuurvisie is geen geschikt instrument om publiekrechtelijke regels opzij te zetten.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
J.J.C.J. van Gennip	Gemeente Geldrop-Mierlo

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener is van mening dat bestaande wegen voor autoverkeer beschikbaar dienen te blijven	In de structuurvisie worden geen uitspraken gedaan over het afsluiten van wegen voor doorgaand verkeer.
De indiener is van mening dat het hoogwaardige fietspad langs de spoorlijn moet worden geleid tot Eeneind of Loostraat-Eindhoven.	Het exacte tracé voor deze fietsvoorziening wordt in een separate procedure vastgesteld

De indiener is van mening dat de wegen naar de stadsranden open dienen te blijven voor alle verkeer.	In de structuurvisie worden geen uitspraken gedaan over het afsluiten van wegen voor doorgaand verkeer.
De indiener is van mening dat de stadsranden vanuit de stad bereikbaar moeten blijven voor autoverkeer.	In de structuurvisie worden geen uitspraken gedaan over het afsluiten van wegen voor doorgaand verkeer.
De indiener stelt financiële compensatie voor grondwaardedaling voor.	Indien van toepassing kan in een later stadium een beroep op de regelgeving dienaangaande gedaan worden
De indiener verzoekt de benaming van de tabel aanpassen.	De benaming van punt 34 in de tabel op bladzijde 93 is inderdaad onjuist. Dit is aangepast in de ISV.
De indiener stelt dat het Broek-Mierlo en Goorsedijk/Loeswijk-Mierlo ontbreken in overzicht stadsranden	In het overzicht op pagina 100 worden alleen projecten in de stadsranden benoemd. Broek en Goorsedijk/Loeswijk zijn weliswaar stadsranden, maar geen projecten.
De indiener stelt dat de kaart op bladzijde 107 wazig en onduidelijk is.	Dit is correct en is aangepast in de ISV.
De betekenis van de kleuren op bladzijde 112 is niet nader in een legenda opgenomen.	Er wordt verwezen naar de oorspronkelijke documenten, waar deze afbeeldingen aan zijn ontleend.
Fietspad Eindhoven – Helmond, De indiener heeft een voorkeur voor variant 2; voorkeur zuidzijde spoor en stelt dat bromfietzers ook moeten worden toegestaan.	De realisatie van het fietspad doorloopt een eigenstandig traject. Zienswijzen kunnen worden ingediend wanneer in dit traject een ruimtelijke procedure noodzakelijk is.
De indiener vraagt naar de betekenis van de cijfers op bladzijde 124, Bosplan Vaarle.	De kaart is onderdeel van de visie voor Bosplan Vaarle, opgesteld in 2001. De cijfers hebben hier geen betekenis.
De indiener geeft aan dat de in Mierlo de Luchense Wetering loopt, welke overgaat in de Hooijdonkse beek.	De Luchense Wetering wordt als ecologische verbindingszone ingericht binnen de uitwerking van het bestemmingsplan Luchen. Dit valt binnen het stedelijk gebied en dus buiten het plangebied van de ISV.
De indiener verzoekt om het viaduct Vaarle intact laten.	Hieromtrent wordt in de structuurvisie geen beslissing genomen.
De indiener acht de uitbreiding met bungalows ongewenst en biedt de suggestie om stoppende agrariërs de gelegenheid bieden bungalows te plaatsen. De indiener wil geen uitbreiding Dierenrijk.	Dierenrijk past in de doelstelling van ontwikkeling van intensieve recreatie. Zienswijzen kunnen worden ingediend in de procedure voor het bestemmingsplan dat wordt opgesteld om de uitbreiding van het Dierenrijk en de realisatie van de bungalows mogelijk te maken.
De indiener verzoekt de spoorwegovergang Heiderschoor te heropenen	De spoorwegovergang Heiderschoor kan niet worden heropend, omdat de Nederlandse Spoorwegen vanuit het oogpunt van veiligheid geen gelijkvloerse spoorwegovergangen meer willen realiseren.
De indiener verzoekt om bos aan te planten 30 tot 50 meter buiten de	Het situeren van bosaanplant op een afstand van 30 tot 50 meter is uit

wegen i.v.m. veiligheid en aanzien. Indiener maakt de vergelijking met mais.	oogpunt van aanzien niet gewenst. Er ontstaan op die manier wegprofielen van 60 tot ruim 100 meter breed, met functieloze bermen. Ook vanuit het oogpunt van veiligheid is deze afstand niet nodig. Bij de aanplant zullen de noodzakelijke veiligheidsnormen in acht worden genomen.
Indiener maakt verschillende opmerkingen over de uitgangspunten van het Wensbeeld zoals beschreven op pagina 15 en verder. Indiener pleit er voor om geen verblijfsrecreatie toe te staan op landgoed Gulbergen. Indiener maakt een opmerking over de ligging van de Goorloop in relatie tot Gulbergen.	De ontwikkelingen op Landgoed Gulbergen, tevens de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie, worden als autonoom beschouwd. De Goorloop is een eigenstandige ontwikkeling, die geen relatie heeft met Gulbergen. In de structuurvisie wordt deze relatie ook niet beschreven.
Indiener vraagt wat de dikke zwarte punt op de kaart inhoudt.	De dikke zwarte punt op de kaart van de ISV stelt de aansluiting van de ontsluitingsweg voor Brandevoort en Gulbergen op de A270 voor.
Indiener stelt dat een aantal kleuren op de kaart niet terugkomen in de legenda.	Indiener geeft niet aan welke kleuren het betreft. Ons is niet duidelijk waarop de opmerking over de ontbrekende kleuren op de plankaart betrekking heeft.
Indiener kan zich geen voorstelling maken bij creating pure hubs.	De betekenis van Pure Hubs is beschreven bij project 39 in de projectenlijst.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
G.H.J. Holdrinet	Gemeente Eindhoven 11INK00651

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener geeft complimenten voor intergemeentelijke structuurvisie inclusief planMER.	--
De indiener verzoekt de ondertitel van de intergemeentelijke structuurvisie te veranderen in 'Naar een groenblauwe ontwikkeling van een aantrekkelijk regionaal landschapspark'.	Wij zijn met de indiener van mening dat de voorgestelde ondertitel beter past bij de intergemeentelijke structuurvisie, indien daar ook nog het element recreatie aan toegevoegd wordt. De ondertitel is aangepast.
De indiener verzoekt het onderdeel recreatieve routes aan te vullen met kanoroutes en de lange-afstand-kanoroute als mogelijkheid mee te nemen. De indiener verwachtte dat het project Kanoroute Kleine Dommel niet op korte termijn realiseerbaar is.	Kanovaart is een van de vormen van recreatief medegebruik en is ook opgenomen in de projectenlijst. Voor zover andere doelstellingen zich er niet tegen verzetten zal extra aandacht voor de realisatie daarvan kunnen passen. Routevoorstellen zullen in de uitvoeringsfase nader

	worden bekeken.
De indiener geeft ter overweging om onder Programmalijn 1 'Ruimte voor recreaties' de oversteekbaarheid van de Leenderweg bij knooppunt Leenderheide toe te voegen.	Wij zijn het met de indiener eens dat een oversteek over de Leenderweg, de groen-recreatieve samenhang rondom het stedelijk gebied sterk zal verbeteren. Een oversteek legt een direct verband tussen het Rijk van Dommel en Aa en de Genneperparken en heeft een positieve invloed op de ontspanningsmogelijkheden van de inwoners van onder meer Stratum, Gestel, Aalst, Waalre, Heeze en Geldrop. Het idee zal derhalve worden gezien als een nader te onderzoeken casus in de uitvoeringsfase.
De indiener geeft ter overweging mee bij het kader 'richt een BV op' om i.p.v. een BV een stichting op te richten gezien de doelstellingen en de aard van de programma's in de ISV.	Discussiekaders geven aan dat er over die onderwerpen discussie mogelijk is en gevoerd wordt. Er staat geen eindconclusie of bestuurlijk standpunt in die kaders. In de ISV is de functie van de discussiekaders verduidelijkt. De overweging zal in het vervolg worden meegenomen.
De indiener stelt voor om in de tekst van hoofdstuk 8 voor alle duidelijkheid expliciet/letterlijk te verwoorden dat het integratiescenario gekozen is.	Wij zijn met de indiener van mening dat het niet helder is aangegeven. In de ISV is expliciet verwoord dat het integratiescenario is gekozen.
De indiener geeft een tweetal tekstuele opmerkingen mee. 1. De nummering in hoofdstuk 4. 2. De benaming van project Stadspoort de Karpen moet zijn Stadspark de Karpen.	Deze zijn aangepast in de ISV.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
M.J. Kobussen	Gemeente Laarbeek Z10006909/IN1126268

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener sluit zich aan bij de zienswijze ingediend door Stichting Middengebied en verzoekt de genoemde zienswijze te beschouwen als ook door de indiener ingediend.	Naar aanleiding de opmerking van de indiener verwijzen wij naar de reacties gegeven op de zienswijze van Stichting Middengebied.
De indiener vraagt of de ingediende zienswijze juridisch niet geldig is als er een bezwaarschrift van is gemaakt terwijl het een zienswijze had moeten zijn.	Alle ingediende reacties worden behandeld als zienswijze. Van bezwaar is geen sprake in geval van een structuurvisie
De indiener geeft aan dat de ISV in de spraakperiode niet raadpleegbaar is geweest via de internetpagina van de gemeente	De ISV is in de inspraakperiode beschikbaar geweest via diverse internetpagina's, waaronder www.sre.nl , en heeft ter inspraak gelegen

Laarbeek.	op diverse plaatsen, o.a. het gemeentehuis van Laarbeek. Daarnaast is in de pers en op de inloopavonden gelegenheid geboden er kennis van te nemen, en zijn aan belangstellenden op verzoek digitale exemplaren beschikbaar gesteld. Geconcludeerd wordt dat de indiener door het ontbreken van de ISV op de internetpagina van de gemeente Laarbeek niet benadeeld is.
-----------	---

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Frank en Margot van Niele	Gemeente Laarbeek Z10006909/IN1126266

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener sluit zich aan bij de zienswijze ingediend door Stichting Middengebied en verzoekt de genoemde zienswijze te beschouwen als ook door de indiener ingediend.	Naar aanleiding de opmerking van de indiener verwijzen wij naar de reacties gegeven op de zienswijze van Stichting Middengebied.
De indiener vraagt of de ingediende zienswijze juridisch niet geldig is als er een bezwaarschrift van is gemaakt terwijl het een zienswijze had moeten zijn.	Alle ingediende reacties worden behandeld als zienswijze. Van bezwaar is geen sprake in geval van een structuurvisie.
De indiener geeft aan dat de ISV in de spraakperiode niet raadpleegbaar is geweest via de internetpagina van de gemeente Laarbeek.	De ISV is in de inspraakperiode beschikbaar geweest via diverse internetpagina's, waaronder www.sre.nl , en heeft ter inspraak gelegen op diverse plaatsen, o.a. het gemeentehuis van Laarbeek. Daarnaast is in de pers en op de inloopavonden gelegenheid geboden er kennis van te nemen, en zijn aan belangstellenden op verzoek digitale exemplaren beschikbaar gesteld. Geconcludeerd wordt dat de indiener door het ontbreken van de ISV op de internetpagina van de gemeente Laarbeek niet benadeeld is.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Gemeente Helmond	Gemeente Nuenen 2011.00208

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
Indiener is van mening dat het Landgoed Gulbergen opgenomen dient te worden in het plangebied van de structuurvisie voor het Rijk van	De begrenzing van het plangebied is aangepast.

Dommel en Aa	
Indiener is van mening dat voor de ontwikkeling van dit gebied randvoorwaarden in de ISV geformuleerd dienen te worden die recht doen aan de belangrijke en strategische ligging van dit gebied in het Rijk van Dommel en Aa.	Randvoorwaarden zijn: • Handhaven van de publieke toegankelijkheid, geen of minimale onderbrekingen met hekwerken. • Aanleg van een publiek toegankelijk fiets- en wandelpad over het terrein. • Het functioneren van het groene gebied als stedelijk uitloopgebied De intensiteit van bebouwing dient binnen de ruimte te blijven die het definitieve bestemmingsplan van de gemeente Nuenen daartoe biedt. De tekst is in deze zin aangepast.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Provincie Noord-Brabant	Gemeente Nuenen2011.00264

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener heeft veel waardering voor de samenwerking met en door de gemeenten voor de gebiedsontwikkeling op intergemeentelijke schaal en hecht aan een breed draagvlak voor de uitvoering van de structuurvisie.	--
De indiener acht de toevoeging van de relatie met en de ambitie uit het reconstructieplan in het beleidskader gewenst. Dit geldt ook voor de doelstelling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem, waarin ook het benodigde netwerk (tegengaan en mitigeren van versnippering) wordt vermeld. De indiener vraagt een actuele beschrijving op te nemen van het huidige provinciale beleid (SVRO).	Er wordt verwezen naar het huidige beleid van de provincie in bijlage 1 van de ISV.
De indiener geeft in overweging om een samenvattend ruimtelijk eindbeeld te beschrijven. Waarbij ook de toegevoegde waarde wordt vermeld in groter verband o.a. Brainport, NOC en Groene Woud.	Het ruimtelijk eindbeeld is beschreven op bladzijde 15 van de ISV, 'Onderdeel van de Brainport'.
De indiener vraagt in het gebied waar het Intensief recreatiegebied en Robuuste natuur samen vallen duidelijke keuze en waarborgen voor de robuuste groenblauwe structuur en het ecologische netwerk in o.a.	De beschrijving van de zone 'intensief recreatiegebied' is aangevuld met randvoorwaarden.

het project Gulbergen.	
De indiener wenst een aanpassing voor het gebied Goor en Lungendonk in overeenstemming met de afspraak in de stuurgroep Brainport Oost.	De ontwikkellocaties Lungendonk en Goor zijn als landelijk gebied opgenomen in de ISV, waarmee voor de geldigheidsduur van de ISV afgezien wordt van verstedelijking in deze gebieden. Dit is in overeenstemming met afspraken dienaangaande.
De indiener vraagt een korte toelichting op te nemen voor het wel of niet aanwijzen van de legenda stadsranden.	De beschrijving van de begrenzing van de stadsranden is opgenomen in paragraaf 3.3.5.
De indiener adviseert de duurzame groene buitenrand van het bestemmingsplan Nuenen-West en het gebied ten zuiden van Breugel-Zuid (EHS) bij het plangebied te betrekken.	Het bestemmingsplan van Nuenen-West heeft deze zone reeds groen bestemd. Het project is opgenomen in de projectenlijst van de ISV. Voor de buitenrand van Breugel is een gebiedsvisie vastgesteld die naast een verdere landschappelijke ontwikkeling ruimte biedt aan woningbouw. Op dit moment is in het kader van de studies naar de groene of rode ontwikkelingsrichtingen van Son en Breugel in de gemeentelijke structuurvisie geen aanleiding om de huidig voorgestelde noordgrens (liggend op het Wilhelminakanaal) meer in noordelijke richting op te schuiven.
De indiener geeft in overweging om een korte toelichting te geven op de begrenzing van het plangebied.	Een korte beschrijving en toelichting zullen in de tekst opgenomen worden.
De indiener adviseert een opzet te maken voor 'de toepassing van potentiële bos- en natuurcompensatieverplichtingen' mede voor realisatie in de EHS en het ecologische netwerk in het Rijk van Dommel en Aa. In samenhang met de opgave voor de NOC en daarbij ook de projectresultaten uit MEROS te betrekken.	In het kader van de realisatie van de projecten uit de ISV zal ook de inzet van compensatiemiddelen belangrijk zijn. Als vervolg op deze ISV zal, mede in samenspraak met de provincie, nader bepaald worden welke middelen waarvoor ingezet zullen worden.
De indiener adviseert een uitvoeringsstrategie met een landschapsonwerp op te stellen in samenhang met de projectontwikkeling Brainport Oost en in afwachting van de resultaten in dat verband eventuele voorstellen te doen voor een uitvoeringsorganisatie.	Mede in samenspraak met de provincie, in de stuurgroep Brainport Oost, zal verder gewerkt worden aan een uitvoeringsstrategie en voorstellen voor een uitvoeringsorganisatie. In het vervolgtraject zal de mogelijkheid om de Rijksadviseur voor het landschap in te zetten worden bekeken.
De indiener acht een nadere categorisering van de projecten van belang.	Met de indiener zijn wij van mening dat in de praktische aanpak categorisering nodig is, waarbij de doelstellingen van het RvDA zoals in de ISV verwoord criteria moeten zijn. Het uitvoeringsprogramma is derhalve onderhevig aan jaarlijkse actualisatie.
De indiener vindt het nodig om criteria toe te voegen voor projecten	Een nadere categorisering vindt plaats na vaststelling van de ISV,

met regionaal en provinciaal belang in de groenblauwe structuren en het ecologische netwerk, mede gelet op de gezamenlijk gemaakte MIRT-afspraken.	waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de samenwerkende partners.
De indiener adviseert projecten op te nemen die een bijdrage leveren in een of meerdere gemeenten voor de Brainport identiteit.	Het belang van projecten die bijdragen aan de ambities en doelstellingen van Brainport wordt onderkend. Concrete voorstellen terzake zullen serieus afgewogen worden.
De indiener vraagt rekening te houden met de cultuurhistorische waarden van provinciaal belang. (Deze waarden zijn opgenomen op de cultuurhistorische waardenkaart van de SVRO.)	Er zal rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarden.
Volgens de indiener is het van belang om in en buiten het plangebied met ontsnipperingsmaatregelen het ecologische netwerk te versterken.	Wij zijn met de indiener van mening dat ontsnipperingsmaatregelen een positief effect kunnen hebben. Dit geldt ook voor de ontsnipperingsmaatregelen over de grens van het plangebied, zoals bij de noordelijke grens en de A67 in het zuiden..
De indiener stelt dat het van betekenis kan zijn een globale beschrijving van de ligging van IV bedrijven en geurcirkels en stikstofbelasting op te nemen voor de desbetreffende projectontwikkeling.	Dit belang wordt onderkend en zal in de vervolgfase meegenomen worden.
De indiener geeft aan dat de relevante contouren op de provinciale risicokaart kunnen worden toegevoegd op een kaartbeeld.	Dit belang wordt onderkend en zal in de vervolgfase meegenomen worden.
De indiener geeft in overweging om de scenario's meer onderscheidend aan te geven voor de keuze van een ontwikkelingsrichting.	De beschrijving van de scenario's is aangepast.
De indiener vraagt een nadere toelichting voor de waardering van natuur en de opmerkingen over natuurbruggen vanwege het gebiedsbelang en de MIRT-doelstelling.	Het discussiekader is verduidelijkt en het betreft een illustratie.
De indiener geeft aan dat voor het ecologische effect van scenario 4 een te lage waardering wordt gegeven en daarvoor vraagt de indiener een nadere toelichting of afweging.	Het planMER is aangepast.
De indiener geeft de suggestie om de hoofdstukken 8,9 en 10 te integreren of een kaartbeeld toe te voegen om duidelijker de keuze, ook vanuit de MIRT doelstelling, in het voorkeursalternatief aan te geven.	Het voorkeursalternatief is in de ISV nader beschreven.
De indiener adviseert in de projectenlijst alle actoren te vermelden die	De actoren zijn genoemd in de toelichting. Er kan niet worden

al actief aan het project bijdragen leveren.	overzien of het overzicht compleet is. Het benoemen van de trekker is vooral van belang.
De indiener verzoekt bij het opstellen van de definitieve versie van de structuurvisie en de latere uitwerking daarvan rekening te houden met de bovengenoemde provinciale belangen.	Wij zijn van mening dat de provinciale belangen goed zijn neergelegd in de structuurvisie.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
H.Th.M. van Beek, namens Stichting Klankbord	SRE (24058-24073)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener stelt dat de plannen voor de Wilhelminavariant van de NOC strijdig zijn met de omschrijving van de noordelijke zone van het gebied in de ISV.	De projecten RvDA en NOC worden in samenhang opgepakt binnen de gebiedsontwikkeling Brainport Oost. Ten aanzien van de NOC wordt een separate (m.e.r.-)procedure gevolgd. De zienswijzen die in dat kader ingediend zijn, maken geen onderdeel uit van de inspraak in het kader van de ISV Rijk van Dommel en Aa. Wij zijn van mening dat het niet wenselijk is om de mogelijke realisatie van de NOC te negeren. Bij besluitvorming over een globaal voorkeursalternatief voor de Noordoostcorridor wordt een zoekgebied vastgelegd. In de volgende fase van de Noordoostcorridor wordt binnen dat zoekgebied gezocht naar een tracé waarbij zoveel mogelijk rekening wordt met omgevingsfactoren.
De indiener sluit zich integraal aan bij de zienswijze ingediend door Stichting.	Naar aanleiding de opmerking van de indiener verwijzen wij naar de reacties gegeven op de zienswijze van Stichting Middengebied.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland en Stichting Archeologisch Samenwerkingsverband gewest Helmond en omgeving	Gemeente Eindhoven (11INK00534)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener ondersteunt van harte dat de versterking van het cultuurlandschap en behoud van ruimtelijk erfgoed een prominente plaats krijgt.	--

De indiener is van mening dat archeologie en cultuurlandschap niet tot hun recht komen.	Het planMER is op dit onderdeel aangepast en in uitwerkingsfase (bestemmingsplannen) zal dat uitvoeriger gebeuren. Gemeenten beschikken over een archeologiebeleid, op projectniveau is archeologie een van de wettelijk verplichte aandachtspunten.
De indiener constateert dat verschillende bestaande archeologische inventarisaties niet zijn geraadpleegd.	Gezien het abstracte niveau van de structuurvisie hebben wij niet de intentie volledig te zijn. Het planMER is wel op dit onderdeel aangepast. Gemeenten beschikken over een archeologiebeleid, op projectniveau is archeologie een van de wettelijk verplichte aandachtspunten.
De indiener geeft aan dat het noodzakelijk is om archeologisch waardevolle gebieden juist met name te noemen en het soort vindplaatsen te beschrijven. De inhoudelijke beschrijvingen laten te wensen over.	Het is niet de bedoeling in dit stuk uitputtend te zijn. Gemeenten beschikken over een archeologiebeleid, op projectniveau is archeologie een van de wettelijk verplichte aandachtspunten.
De indiener constateert dat voor cultuurlandschap en historische geografische waarden te beperkte bronnen zijn gebruikt.	Gezien het abstracte niveau van de structuurvisie hebben wij niet de intentie volledig te zijn. Het planMER is wel op dit onderdeel aangepast. Op projectniveau, in de uitvoeringsfase, zal een gedetailleerd onderzoek noodzakelijk zijn.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Stichting Kasteel Geldrop	Gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00101)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener staat positief tegenover intergemeentelijke samenwerking om een ruimtelijke kader voor het stroomgebied van de Kleine Dommel als geheel te ontwikkelen.	--
De indiener verzoekt een ruimer gebied in de structuurvisie aan te duiden als beekdal conform de vigerende bestemmingsplannen 'woongebieden Geldrop-Noord' en 'buitengebied'.	Bij de bepaling van de begrenzing van de ISV en de RBZ is de grens tussen beide bestemmingsplannen aangehouden. Dit impliceert dat aan de oostzijde van de beek een zone vrij blijft van 40 tot 80 meter breed, die nu in het bestemmingsplan 'Buitengebied' is bestemd tot agrarisch gebied met een waterbergingsfunctie.

De indiener heeft vernomen dat er plannen zijn om wellicht de bestemming van een deel het nu groen bestemde gebied aan de oostoever van de Kleine Dommel te wijzigen zodat daar bebouwing mogelijk wordt. De indiener raad de bestemmingswijziging af. En vraagt geïnformeerd te blijven wanneer er ontwikkelingen zijn.	Het nu nog braakliggende gebied binnen het bestemmingsplan 'Woongebieden Noord' is al jaren in de gemeentelijke woningbouwplannen als bouwlocatie opgenomen. Het zal spaarzaam worden bebouwd met woningen in het groen, in relatie met de groene ontwikkeling van het beekdal en de plannen die de Stichting Kasteel Geldrop zelf wil uitvoeren binnen het kasteelpark. Tussen de Stichting Kasteel Geldrop en de gemeente Geldrop-Mierlo heeft al regelmatig overleg plaats gevonden over de plannen, die beide instanties aan weerszijden van de Kleine Dommel willen ontwikkelen. De Stichting wordt door de gemeente geïnformeerd indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen.
--	---

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
Stichting Vrienden van Kasteel Geldrop	Gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00125)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener juicht de intergemeentelijke samenwerking toe om een ruimtelijke kader voor het stroomgebied van de Kleine Dommel als geheel te ontwikkelen.	--
De indiener adviseert om het gebied omsloten door de Kleine Dommel, Wielewaal, Talingstraat, Kievietstraat en Mierloseweg binnen de rode lijn van het beoogde plan te brengen en het groene gebied als integraal deel van het kasteelpark te handhaven.	In overleg met het Waterschap De Dommel en de provincie Noord-Brabant is de begrenzing van de toekomstige bebouwing op deze locatie bepaald. Uitgangspunt is dat het bestaande inundatiegebied zeker niet wordt bebouwd. Deze grens ligt tenminste 70 meter oostelijk van de beek. Ook zullen de bestaande landschapselementen in de planvorming worden betrokken.
De indiener stelt dat niet wordt uitgesloten dat bebouwing van het nu als groen bestemde gebied aan de oostoever van de Kleine Dommel in de toekomst mogelijk wordt. De indiener betreurt dit zeer.	Het nu nog braakliggende gebied binnen het bestemmingsplan 'Woongebieden Noord' is al jaren in de gemeentelijke woningbouwplannen als bouwlocatie opgenomen. Het zal spaarzaam worden bebouwd met woningen in het groen, in relatie met de groene ontwikkeling van het beekdal en de plannen die de Stichting Kasteel Geldrop zelf wil uitvoeren binnen het kasteelpark.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
H. Simons namens Heemkundekring Meyerle	Gemeente Geldrop-Mierlo

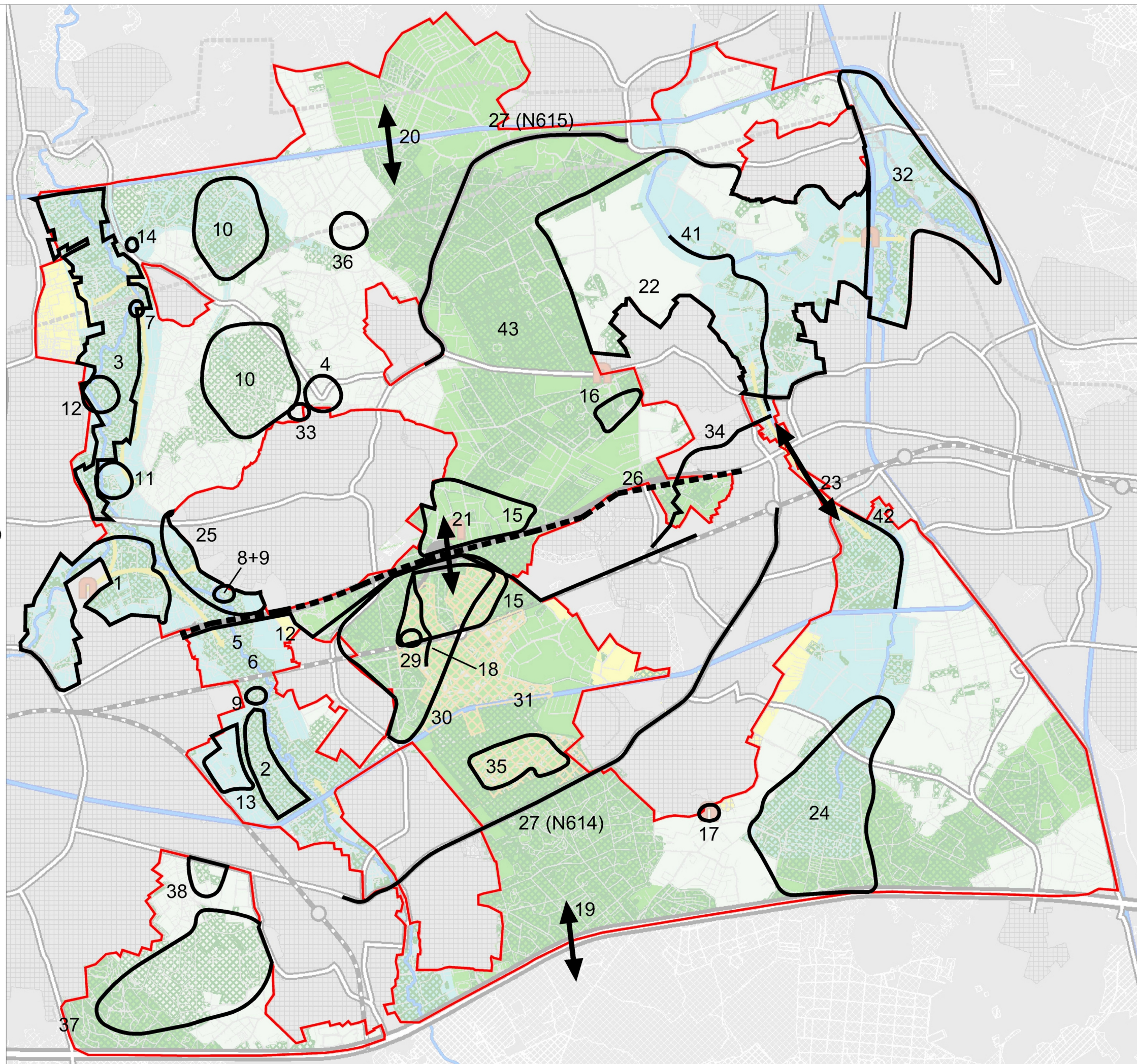
Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener vraagt bij de inrichting van het gebied rekening te houden met de dekzandkoppen en waterlopen ter plaatse, waardoor de cultuurhistorische waarden van de gehuchten Het Broek en Stepekolk kunnen worden behouden en vergroot.	De aanwezige dekzandkoppen en waterlopen worden door de ISV niet bedreigd. Er zijn afspraken gemaakt tussen de voormalige gemeente Mierlo en de gemeente Helmond over de invulling van de planranden van Brandevoort. De dekzandruggen en waterlopen kunnen in deze invulling een rol spelen als dragend landschapelement. Mogelijk kunnen zij dan ook een betekenis krijgen als onderdeel van een eventuele educatieve route.

Indiener	Ingediend bij en onder nummer:
IVN Geldrop en IVN Mierlo	Gemeente Geldrop-Mierlo (2011.00001)

Inhoudelijke reactie (samengevat)	Beantwoording
De indiener vraagt aandacht voor het open houden en versterken van de ruimte tussen Geldrop en Mierlo	De ruimte tussen Geldrop en Mierlo is integraal opgenomen binnen de grenzen van het ISV en de beoogde RBZ. Dit betekent dat hier geen ontwikkelingen zullen plaatsvinden die de open ruimte verstoren. De gemeente streeft er naar de recreatieve zone Strabrechtse Heide – Aardborsthoeve – Wolfsven – Gulbergen te versterken door een fijnmazig wandel- en fietspadennetwerk, met een extra verbinding voor langzaam verkeer over het Eindhovens Kanaal. Deze ambitie is verwoord in de ISV.
De indiener vraagt aandacht voor ontsnippering van de Geldropseweg	Voor ontsnippering van de Geldropseweg bestaan momenteel geen concrete ideeën of plannen.
De indiener vraagt aandacht voor ontsnippering van de A67 met behulp van een ecoduct.	Dit ecoduct is onderdeel van een maatregelpakket in het kader van het MIRT onderzoek A67

Projecten

- Plangebied
- 1 Stadspark de Karpen
- 2 Urkhovense Zeggen
- 3 Waterberging en natuurontwikkeling Dommeldal
- 4 Landgoed Broeksche Erven
- 5 Dommel Natuurlijk Schoon (gehele lengte van de Dommel)
- 6 Kanoroute Dommel (gehele lengte van de Dommel)
- 7 Oude Toren Nederwetten
- 8 Opwettense watermolen
- 9 Vispassages Opwettense en Collse watermolen
- 10 NNP Nuenens Broek, Breugelse Beemden en Dommeldal
- 11 Ecologische verbinding Dommeldal Paaihurken
- 12 Fietsverbinding Eindhoven - Helmond
- 13 Natuurontwikkeling randzone Urkhoven
- 14 Hooionkse Watermolen
- 15 Bosplan Vaarle
- 16 Recreatieve poort Stiphoutse Bossen
- 17 Recreatieve poort Aardborsthoeve
- 18 Hooionkse Beek
- 19 Natuurbrug A67
- 20 Natuurbrug noordoost-corridor
- 21 Natuurbrug A/N270
- 22 Gebiedsontwikkeling Croy
- 23 Goorloopzone Helmond
- 24 Sang en Goorkens
- 25 Groen Zone Nuenen West
- 26 Afwaardering A270 naar N270
- 27 Aanpassing N614 en N615
- 28 Aanleg recreatieve fietspaden (in het gehele plangebied)
- 29 Halteplaats NS Gulbergen
- 30 Landgoed Gulbergen
- 31 Ecologische verbindingszone Eindhovens Kanaal (gehele kanaal)
- 32 Waterboulevard van de Peel
- 33 Ecologische verbinding Nuenen Noord
- 34 Ecologische verbindingszone Schootense Loop
- 35 Recreatiepark 't Wolfsven
- 36 Ecologische verbinding 'Beek door 't Spekt'
- 37 NNP Gijzenrooijse Zeggen
- 38 Kleine Beekloop
- 39 Creating pure hubs
- 40 Ontsnipperingsmaatregelen (diverse locaties)
- 41 Ecologische verbindingszone Goorloop Noord
- 42 Versterking EHS en beekherstel Goorloop Zuid
- 43 Verdrogingsbestrijding Stiphoutse Bossen

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft een Intergemeentelijke structuurvisie (ISV) opgesteld voor de groen-blauwe invulling van het gebied tussen Eindhoven en Helmond. De gemeenteraden van Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren, Son en Breugel zijn hiervoor bevoegd gezag. In het ISV zijn 43 concrete projecten opgenomen die op de korte termijn (tot 2014) en daarna worden uitgevoerd. Aangezien deze structuurvisie een kader biedt voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten is een plan-MER opgesteld.¹

In het MER worden de ambities voor de ISV op hoofdlijnen beschreven. De relatie tussen deze ambities en de genoemde projecten was de Commissie uit het MER nog niet duidelijk. Hoe groot zijn de (milieu)problemen en in hoeverre worden met de projecten uit dit ISV de ambities bereikt? Daarnaast mist de Commissie in het MER een duidelijk overzicht van de mogelijke positieve en negatieve effecten van deze projecten. Hoe sluiten de projecten aan op de bestaande landschappelijke en ecologische waarden in het gebied? Wat zijn de effecten van bijvoorbeeld extra verkeer als gevolg van de aanleg van recreatieve poorten?

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER op bovengenoemde onderdelen onvolledig is. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken.² De Commissie is van mening dat in het aangepaste MER³ de essentiële informatie aanwezig is.

Het aangepaste MER heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over het aangepaste MER in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert het aangepaste MER zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

² Zie voor data en termijnen bijlage 1.

³ De aanvulling is verwerkt in de vorm van een nieuwe versie van het MER.

2. Toelichting op het oordeel en aanbevelingen

2.1 Doel en doelbereik

MER

In het MER wordt globaal aangegeven dat er knelpunten op milieugebied zijn met betrekking tot vermessing, verzuring, versnippering en verdroging. De projecten uit de ISV dragen ook in meer of mindere mate bij aan het oplossen van deze milieuknelpunten. Het inzicht in de ernst van de milieuknelpunten en in welke mate de projecten daarvoor een oplossing bieden blijft echter in het MER onduidelijk:

- wat zijn de belangrijkste knelpunten op milieugebied, mede in het licht van de beoogde natuur, recreatie en landschappelijke doelen;
- waar in het plangebied manifesteren deze knelpunten zich;
- in welke mate biedt het ISV met de voorgestelde projecten hiervoor een oplossing;
- welke milieuknelpunten eventueel resteren en wat wordt gedaan als de projecten onvoldoende oplossing bieden voor de knelpunten?

Aangepast MER

In het aangepaste MER worden de huidige knelpunten op milieugebied toegelicht. Met de toegevoegde kaarten wordt duidelijk gemaakt waar de milieuproblemen in het gebied zich manifesteren. Daarmee is het begrijpelijker hoe projecten in de ISV aansluiten op de ambities voor het gebied. Tevens is inzichtelijk dat de projecten veelal slechts voor een deel van de milieuproblemen een oplossing bieden.

2.2 Versterken identiteit op basis van natuur en landschap

MER

In de structuurvisie en het MER wordt voornamelijk in abstracte zin en in scenario's een toekomstbeeld geschetst van een groenblauwe structuur van het gebied. Onduidelijk blijft hoe deze scenario's⁴ zijn toegesneden op de aanwezige bodemstructuren, (grond)waterstromen en cultuurhistorische patronen⁵ in het gebied.⁶ Het gaat dan om:

- een beschrijving van de huidige cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden van de verschillende deelgebieden en de historische ontwikkeling daarvan;
- een beschrijving van natuurbelangen van en –doelen voor de verschillende natuurgebieden;

⁴ Ook in de zienswijze van het Waterschap De Dommel en de Stichting middengebied wordt dit aangegeven.

⁵ De waarschuwing voor fantasie elementen in het landschap in de zienswijze van de Stichting middengebied sluit hierop aan. De Archeologische vereniging Kempen- en Peelland onderschrijft dat de informatie over archeologie beperkt is.

⁶ In scenario 4 wordt bijvoorbeeld (op pagina 81) aangegeven dat ecologische verbindingen negatief kunnen uitpakken als deze geen binding hebben met het historisch landschap dat ooit een raamwerk vormde voor een hoge landschappelijke diversiteit en biodiversiteit. Het risico bestaat dan dat het aanbrengen van nieuwe structuren in het gebied eerder de huidige tijdgeest weerspiegelt en dat daarmee huidige (nog aanwezige) structuren van de landschapsvorming worden aangetast.

- hoe met de projecten uit het ISV invulling wordt gegeven aan de natuurpotenties en -doelen;
- verdroging in het gebied en in hoeverre dit met de projecten wordt opgelost;
- In hoeverre het gebied geschikt is voor de compensatie uit het MEROS.

Aangepast MER

Met een meer op het gebied toegesneden overzicht van de bestaande milieusituatie en een beschrijving van de historische ontwikkeling van de natuur- en landschapspatronen is in het aangepaste MER veel beter navolgbaar welke verbanden er zijn tussen de scenario's en de projecten.

In hoofdstuk 9 van het aangepaste MER worden de projecten beoordeeld. Hieruit blijkt in hoeverre de verschillende projecten bijdragen aan de ambities uit het ISV. Duidelijk is dat alhoewel de projecten over het algemeen bijdragen aan de recreatieve belevingswaarden de bijdragen aan het oplossen van milieuknelpunten sterk verschilt. Daarmee biedt het aangepaste MER een goed inzicht in hoeverre de projecten bijdragen aan het oplossen van de milieuknelpunten. Tevens wordt duidelijk dat voor de aanpak van de grootste milieuknelpunten (verzuring, vermesting en verdroging) verdergaande maatregelen nodig zijn.

In het ISV wordt aangegeven dat gezien de beperkte middelen, keuzes moeten worden gemaakt tussen projecten en projecten moeten worden aangepast of gefaseerd. Een van de criteria in de prioriteitstelling is 'voldoen aan (meerdere) beleidsdoelstellingen'. De milieucriteria (met name natuur en water) zijn daar een onderdeel van maar zijn niet direct herkenbaar in de prioriteitstelling.

De Commissie adviseert bij het stellen van prioriteiten en het aanpassen van projecten specifiek aan te geven in hoeverre de projecten bijdragen aan de ambitie om de milieuknelpunten aan te pakken en welke inspanningen nog nodig zijn om de ambities op termijn te verwezenlijken. Het MER biedt hier de basisinformatie voor.

2.3 Recreatie

MER

Het creëren van nieuwe recreatieve mogelijkheden is een van de doelstellingen. De recreatieve potenties van de scenario's worden in algemene zin beschreven en verschillende projecten scoren positief voor de twee recreatiecriteria/doelen. Onduidelijk is echter welke behoefte aan recreatieve functies bestaat en waar de vraag zich voordoet. De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER toe te lichten:

- waar behoefte bestaat aan recreatie en om welke vormen van recreatie het gaat;
- de bereikbaarheid vanuit de steden/dorpen⁷;
- hoe de verschillende vormen van recreatief gebruik zich verhouden tot natuur en landschap;
- wat zijn de negatieve effecten van (extra) recreatiemogelijkheden.

⁷ Zie ook de zienswijze van de Stichting middengebied en Staatsbosbeheer.

Aangepast MER

5 In algemene zin geeft het aangepaste MER inzicht in de recreatieve behoefte en de belangrijkste verbindingen voor auto en langzaam verkeer in het gebied en biedt daarmee informatie passend bij het detailniveau van de ISV. Daarbij wordt duidelijk gemaakt dat de projecten in de stadsranden (de groene uitloopgebieden van stad en dorp) zich nog in de ideeënfase bevinden en kansen bieden voor groene ontwikkeling. Intensive recreatie kan daarmee op gespannen voet staan.

10 De Commissie adviseert bij de nadere uitwerking van met name de projecten gericht op de recreatieve uitloopgebieden rond stad en dorp, het spanningsveld tussen recreatie en natuur specifieke aandacht te geven.